ſine omni ambiguo exaudiatur vnde ter-
cij Reg. quarto. dicitur ꝙ cum ſalomon cō-
pleſſet edificare domum dei. orauit ad domi-
num di. Si peccauerit hō in ꝓximum ſuū
ſi fugerit ꝑpl's tuus inimicos ſuos. ſi clau-
ſum fuerit celum. ſi aborta fuerit fames in
terra aut peſtilentia aut corruptus aer. ⁊ in-
fra. Si quis cognouerit plagam cordis
ſui ⁊ expandit ad deum manus ſuas in hac
domo tu exaudias in celo ⁊ repropitiaberis
vt des vnicuiqꝫ ſecundum omnes vias ſi-
cut videris cor eius. quia tu ſolus noſti ho-
minum corda ⁊ infra. Apparuit dn̄s Salo-
moni ⁊ dixit Exaudiui oratione̅ quā depre-
catus es coram me. Sanctificaui en̄i mihi
domū hanc quā edificaſti. vt ponere̅ ibi no-
men meum in ſempiternū ⁊ erūt oculi mei
⁊ cor meū ibi omnibus diebus. Silr̄ in no-
uo teſtamēto hec exauditōis gr̄a firmiſſime
eſt promiſſa lu. xi. vbi dr̄ Ego dico vobis.
Petite ⁊ accipietis. ac ſi dicat. Ego qui ſū
veritas in ꝓmittendo. caritas in deſideran-
do. plena ptās in ſoluendo. petite ⁊ accipie-
tis. querite ⁊ inuenietis. pulſate ⁊ ap. vobiſ
⁊ ſubiungit. Omnis qui petit accipit ⁊ qui
querit inuenit ⁊ pulſanti aperietur ℟ ¶
In quibus verbis tria nobis inſinuat que
orationes noſtras faciunt efficaces ſcꝫ affe-
ctionem orationem ⁊ operationem vt ſit ſen-
ſus. Omnis qui petit ꝑ cordis affectionem
qui querit ꝑ oris ſupplicatōꝫ. qui pulſat per
corporis operationem ſine omni ambiguo ex-
audit. Septima domus dei eſt aīa rationa-
lis q̄ ſilr̄ domus dei dicit̄. quia aplu's dicit
xp̄m habitare ꝑ fidem in cordibus noſtris
que merito domus orationis vocabit̄. qꝛ for-
tiſſimas orationes fundit ad dn̄m. Veruꝫ
qꝛ omnes alie domus huc uſqꝫ dicte ꝓpter
ſolam hanc domum ſunt conſtructe dicente
apoſtolo. Omnia propter electos ⁊c̄ quod
per inductionem de ſingulis domibus patꝫ
ſubtiliter intuenti. ideo obmiſſis omnibus
alijs domibus ſolum de hac domo que eſt
aīa rationalis quomodo ſit edificanda vt
fiat domus dei in ſequentibus ſermonibus
eſt dicendum adiuuante ieſu chriſto ⁊c̄.

CXI.

¶ De eodem ſermo quintus.

Edificate michi
domuꝫ ⁊ erit acceptabilis mihi
vt ſupra. Habita in precedenti-
bus de domus diſtinctōe pariterqꝫ domus
hic intente electione. Nunc videndum eſt d̄
electe domus edificatione. Nam de illa do-
mo veraciter hortatur nos dominus edifi-
canda. eo ꝙ priores domus dudū ſunt edifi-
cate nec earum edificatio in noſtra reſidet
poteſtate. quippe quas ſolus deus propter
nos miſeros edificauit. ſed anteqꝫ edificare
incipiamus mouenda eſt queſtio hec ⁊ ſol-
uenda ℚ ¶ Cur dominus tam ab-
ſolute nos moueat edificare cum p̄s. dicat
Niſi dominus edificauerit domum et cete-
ra. quod enim fruſtra agitur. cur vt edifice-
mus tam libere precipitur? Ad quod dicen-
dum. ꝙ in quolibet bono opere duo oportet
concurrere. ſcilicet dei gratiam ⁊ liberum ar-
bitrium. hoc eſt hominem operantem ⁊ de-
um cooperantem. ⁊ ideo eadem bona ope-
ra nunc aliquando a deo cooperāte. aliquā-
do ab homine operante fieri nunciantur.
Hinc eſt ꝙ per apoſtolum dicitur. Deus
reddet vnicuiqꝫ ſecundum opera ſua. cum
per eundem dicatur. Deus qui operatur in
nobis ⁊ velle ⁊ perficere per bonam volun-
tatem. Hinc eſt ꝙ alias dicitur. Appropin-
quate domino ⁊ appropinquabit vobis. cū
alias dicatur. Nemo venit ad me niſi pa-
ter meus traxerit eum Item quid eſt ꝙ per
ezechielem dicitur. Facite vobis cor nouuꝫ
⁊ ſpiritum nouum. cum ibidem dicatur.
Dabo vobis cor nouum ⁊ ſpiritum nouuꝫ
niſi ꝙ in omnibus iſtis ⁊ ſimilibus dei gra-
tia ⁊ libertas arbitrij declaratur. que ambo
in quolibet bono opere conueniunt ⁊ con-
currunt. Nunc ad edificium domus anime
accedamus. ⁊ quia ſecundum auguſtinum
vt ſupra patuit. Quicquid in templis ma-
nufactis agitur totum in nobis ſpirituali-
ter adimpletur. ℟ ¶ Scimus aūt ꝙ
domus materialis. primo edificatur. ſecū-
do purgat̄. tercio ꝯſecrat̄. quarto adornat̄.
quinto in ea celebratur. ſexto deus in tēplo
ꝑ̄ntat̄. Ideo ab edificatōe dom⁹ inchoātes.
primo dicimus ꝙ ad ꝑfectum domus mate-

terialis ꝯſūmatōꝫ tria pͥ̄cipaliter requirū-
tur ſcꝫ fundamentū ſupedificiū atqꝫ tectū
q̄ tria ſpūaliter intellecta ad ꝑfectōꝫ dom⁹
ſpūalis requirunt̄· que tria ſunt fides ſpes
⁊ caritas· Per aūt ꝑ fundamentū iuſta ſigni-
ficatione fides intelligatur pꝫ ꝑ aplm̄ q̄ cū
p̄dicaſſet fidē xp̄ianā dixit vt ſapiens archi-
tector· fundamentū poſui ⁊ iterū Fundamē-
tū aliud nemo pōt ponere preter illud q̄d
poſitū eſt q̄d eſt xp̄s ieſus.i.fides de ieſu xp̄o
Juſta aūt ſilitudine ꝑ fundamentū fides
accipitur ꝓpter triplicem rōꝫ. Primo ſicut
fundamentū eſt primū ſic ⁊ fides eſt primū
in omni genere meritoꝝ.q2 vt ait apl's· im-
poſſibile eſt ſine fide placere deo Secundo
q2 ſicut fundamentū portat ⁊ non portat̄ ſic
fides. Tercio ſicut fundamentū in edificio
non videtur.ſic fides eſt de his que non vi-
dent̄ di. apl's heb· xj· Fides ē ſꝑandaꝝ rerū
ſubſtācia argumentū non appentum·
S De hac fide tria dicāt̄ ſcꝫ dei⁹ veritate
qualitate ⁊ quantitate· De primo ſciendū
ꝙ veritas fidei conſtat in duodecim articlis
quos.xij·apl'i volentes ire in diſperſionē in-
uocato ſancto ſpiritu cōpꝛauerunt· quorum
primus petrus primū lapidem ponendo di-
xit Credo in deum patrē omnipotentē ⁊c·
Poſtea andreas dixit· ⁊ in ieſum xp̄m filiū
eius vnicum dn̄m noſtrū ⁊ hic tacuit. Ter-
cius iacobus ſubiunxit Qui conceptus eſt
de ſpūſancto natus ex maria virgine Quar-
tus iohānes dixit· Paſſus ſub pon.py·cru.
mor· ⁊ ſepul. Quintus philippus ſuū lapi-
dem poſuit di· Deſcendit ad infer·ter·di·re.
Sextus bartholome⁹ addidit Aſcendit ad
ce.ſe.ad dex.d·pa·oīpo. Septim⁹ thomas
ſubdit di· Inde ven·eſt iudi.vi·⁊ mor· O-
ctauus mathe⁹ adiecit dicēs. Credo in ſpm̄
ſc̄tum· Nonus iacobus minor ſubiunxit·
Sanctam eccle·ſanctoꝝ cōmu· Decimus
ſymon addidit Re·pec· Undecimus iudas
appoſuit· Car·reſur· Duodecim⁹ math ias
concluſit ⁊ vitam eter.amen· In quibꝰ oī-
bus ſubintelligendū eſt a ſingulis credo Et
notandū ꝙ in ſingulis iſtis ſimbolis hec cō-
iunctio ⁊ coniungit priores ſymbolos ſequē-
tibus·ac ſi dicant ſinguli. Credo priores ar-
ticulos ⁊ meum articulum his annecto Et

ſciendum ꝙ veritas vere fidei in his articu-
lis plene conſtat· nec minuendū eſt aliquid
nec addendum· niſi ea q̄ in his intelligunt̄
vel etiā conſequunt̄. Hinc Exo·dr̄. Diues
non addat nec pauper minuat· ⁊ ap⁹· Licet
nos aut angelus de celo euangelizet aliud
preter illud q̄d euangelizamus anathema-
ſit· hinc in apoc·dr̄· Conteſtor hodie oīm au-
dienti verba libri huius Si quis appoſue-
rit· apponat ſuꝑ illum deus plagas ſcriptaſ
in libro hoc· ⁊ ſi quis diminuerit auferat de-
us ꝑtem eius de libro vite. Hi.xij. articuli
deſignati ſunt ꝑ·xij.lapides quos xij· trib9
iſrl' de profundo iordanis ad litus portaue-
runt ⁊ ſuper eis deo ſua ſacrificia obtulerūt
per q̄d innuit̄ ꝙ ꝑ·xij.apoſtolos de profun-
do diuinitatis hi duodecī articuli ad litus
id eſt ad notitiā iordanis.i· xp̄ianitatis ſūt
portati· T ¶ Secundo dicendū eſt de fi-
dei qualitate·i·qualis eſſe debeat quā pau-
cis verbis deſcribit nobis apl's di· Neqꝫ cir-
cūciſio valet neqꝫ prepuciū.ſed fides q̄ ꝑ di-
lectionem opatur. In quibus verbis duo
tangit ſcꝫ opationem ⁊ dilectionem· Nā fi-
des ſine opatione mortua eſt· ſine dilectiōe
ficta· Hinc iacobus Sicut corpus ſine ſpū
mortuum eſt ſic fides ſine opibus mortua
eſt· de ſecundo di·apl's. Si habuero fidem
ita vt montes tranſferam· caritatem aūt nō
hēam nihil ſū· Sicut igit̄ vitā homīs ꝓbāt
mot⁹ ⁊ calor ita mot⁹ opatōis ⁊ calor dile-
ctōis fidei ꝓbāt vitā. Tercō dōm de fidei qn-
titate hoc eſt q̄ꝫ magna eſſe debeat· dꝫ autē
eſſe tanta· vt de corde in os· de ore in opera
ſe extendat· quod inſinuare videt̄ greg·di·
De integritate fidei lingua menſ manus re-
quiratur· vt in ore duoꝝ vel trium teſtium
ſtet omne verbum In primo deficiunt here-
tici in ſecundo iudei in tercio mali xp̄iani·
U ¶ Secundum ad integritatem ma-
terialis domus faciens eſt ſupedificium. eo
ꝙ ex ſolo fundamento quantūcunqꝫ bono
nullatenus conſtat domus· ſic ad integran-
dam domum ſpūalem ſuper fundamentū
fidei ſuperedificium eſt ponendum. q̄d non
eſt aliud niſi fortiſſima ſpes ad dominū eri-
genda· Nam ſi quis tantam habeat fidē vt
etiam montes tranſferat· ſi ſpē nō adiūxerit

non ſaluatur. Hinc Iaco. ij. Tu credis q̄ni am vnus eſt deus: bene facis: ⁊ demões credunt ⁊ contremiſcunt: ſed quia ſpem nõ habent ideo non ſaluantur. Iuſte autẽ per ſuperedificiuꝫ ſpes intelligitur. quia ſicut edificium ſupꝛa erigitur· ſic ſpes ſurſum erigit nos ad deum: ⁊ quia ſine ſpe nemo ſaluabitur· ideo de ſpe ad deum fiducialiter habenda monemur crebꝛius in ſcriptura· hinc Ecclesiastici dicitur. Reſpicite filij hominum ⁊ ſcitote quia nullus ſperauit in domino ⁊ ꝯfuſus eſt· permanſit in mandatis eius ⁊ derelict⁹ eſt· ⁊ iterum monet nos dominus per Eſaiã· Qui habebit fiduciam mei hereditabit montem ſanctum meum: ⁊ iterum Math. Habete fiduciam ego ſum· ac ſi dicat. Non ſum vnus de plebe: qui vel mentiar in pꝛomittendo: vel ſim impotens in ſoluendo: vel impius in volẽdo: ſed ſum veritas infallibilis· omnipotẽtia irrefragabilis· caritas inattingibilis. Uerum quia non oĩs ſpes veniet in conſpectu dei· diſtinguendũ eſt de ſpe vt ſciamus que noſtra ſpes obtineat qđ ſperatur. Propter quod ſciendum ꝙ eſt triplex ſpes. ſcilicet maledicta· pꝛeſumptuoſa ⁊ ſancta· quere dominica. xx. ſermone Confide fili. Tercium faciens ad integritatẽ domus materialis eſt tectum· ſine cuius complemento nullatenus conſtat domus. per quod tectum caritas intelligitur que in ſacra ſcriptura operire dicitur peccata ſicut tectum· vnde pꝛouer. Uniuerſa delicta operit caritas. Item per Ezech. dicitur. Expandi amictum meum ſuper te ⁊ operui ignominiam tuam· quod de caritate opoꝛtet intelligi: que abſcondit omne malũ ab oculis maieſtatis. Unde ſicut auruꝫ ſuperductũ oĩ metallo nobilitat illud· ſic caritas alijs operibus ſuperducta omnia nobilitat ⁊ gratificat apud deum· hinc in Apoca. dicit̃. Suadeo tibi emere aurum vt locuples fias. Uerum quia ſm Bern. Magna res eſt amoꝛ ſed ſunt in ea gradus in quib⁹ pꝛoficimus plus ⁊ minus. Propter quod ſciendum ꝙ ſunt tres gradus in quibus diuerſi diuerſimode pꝛoficiunt. Sunt enim qui deum diligunt pꝛe omnibus· in omnib⁹ excluſis oĩbus. Primo pꝛe omnibus deum diligunt qui cum deo terrena diligunt pꝛe omnibus tamen deum: qui ſic bona tempoꝛalia diligunt vt non ammittant eterna· hac caritate non eſt inferioꝛ cuꝫ ſalute· de q̄ dicit bern. ad omnes homines. Scđm indulgentiam ſint omnia veſtra vobis ſalua: ſi tamen vr̃a hoc eſt iuſtis laboꝛibus ⁊ fidelib⁹ exercitijs acquiſita· hoc tamen ſaluo: ne in eiſdeꝫ ⁊ ꝑ eiſdem dominũ offendatis: ne hoc plus q̄ꝫ deum diligatis: ſed amoꝛem dei his omnibus pꝛeferatis. Quod tunc facimus ſi in rerum acquiſitione fruitione ⁊ diſpenſatione in dominum non peccamus. ſic ergo nobis que ſuppetunt exterius ſeruiant: quatenus a ſuperne dilectionis ſtudio animum nõ inflectant. Scđo ſunt alij pꝛoficientes in caritate ⁊ deum in omnibus diligũt: vt quicquid de terrenis rebus contrectant· hoc ſolũ faciunt pꝛopter deum. Unde in laboꝛe manuum cibo ⁊ potu ⁊ quicquid opis occurrit intendunt placere deo: ſcientes ⁊ pꝛe oculis habentes ꝙ ad hec omnia terrena data ſunt vt in eis domino placeamus· ⁊ ideo ſumma ſtudent diligentia vt ea in finem debitũ oꝛdinant quod eſt deus. Hinc apl'us. Quod cũqꝫ facitis ſiue in verbo ſiue in facto ad laudem dei facite: non quaſi hominibus placẽtes ſ; deo qui pꝛobat coꝛda· hinc bern. Sũt qui ſemper pꝛe oculiſ habent nõ tam quod agunt ſed quo agendo intendunt· cuꝫ enim omnia terrena creata ſint ad alliciendu; diligantur vt arra. Naꝫ ſm Aug⁹. ad hoc dat ſponſus arram vt in arra ſua ip̄e ametur. Plus eſt enim quod adhuc dare diſpoſuit· hoc eſt ſeip̄m. Tu ergo ne plus debito diligas arram: ne pꝛodas eum qui tibi contulit arram. Tertio ſunt alij qui ſpretis omnibus ne fiant eis in muſcipulaꝫ: ſolum deum diligunt ⁊ omnia cum apoſtolo vt ſtercoꝛa arbitrantur. nihil aliud cogitantes· nihil intendentes nihil cupientes ex oĩbus niſi deum· flent pꝛe deſiderio· ſuſpirant in meditationibus: ⁊ nihil pulſat in eis niſi deus dicens cum pſalmiſta. Quid enim eſt mihi in celo ⁊ a te quid volo ſuper terraꝫ defecit caro mea ⁊ coꝛ meum deus coꝛ· mei ⁊ pars mea deus in eternum. Hac delicatiſſima ⁊ omni laude digniſſima caritate

·R·

abundabant patres noſtri· cuius nos miſeri ⁊ indigni minutiſſimam fimbriā vtinaȝ poſſemus attingere. Ipſi ſunt de quibus dicitur Numeri. Vidimus quoſdaȝ de genere gyganteo· in quorum comparatione quaſi locuſte videbamur· quia bona dei que ipſi in maximo poſſidebant nos in minimo non habem⁹. Eya domine qui in tua pietate q̄ris in nobis occaſioneȝ miſerendi· vt paterno tuo affectui ſatiſfacias· hui⁹ tepide ⁊ negligentis conuerſationis iacturam ſuppleat ⁊ reſarciat humilitas confeſſionis noſtre· vt qui non laboramus· quia non poſſe nobiſ videmur conſuetudine ocij ⁊ negligentiarū noſtrarum victi vel potius infecti: ſaltem in ſudore lacrimarum ⁊ rubore vultus noſtri accuſemus noſmetipſos: vt qui in gratiam nominis vmbram ⁊ perſonale quoddam figmentum perfectionis apud homines exterius induimus· interius apud te domīe cōſcientie noſtre inſpectorem cognoſcētes paupertatem: non recedamus a veritate ⁊ veritas liberabit nos. De hac ſancta pauptate dicit aug⁹· Pauptatē mihi ſponſam habere ꝯgratulor· q̄ȝ ipſa eſt chriſti ſponſa. ſctōꝝ poſſeſſio· btōꝝ vita· fideliū ſecuritas· clericorū ornamentū. monachoꝝ vita· nobiliū pulcritudo· diuitū magnificentia· ſolaciū in ſolitudīe· glīa in abiectiōe· honor in ꝯtemptu vmbraculū in omni ꝓtectione ⁊c̄.

CXII. De eodem ſermo vi.

Mundate domū domini· ij· Paralip· xxix· ⁋ Dicit Criſoſtomus ſuper illo verbo mathei. Penitentiam agite. Penitētia cor mundat· ſenſum illuminat· animas ſanctificat· ad ſuſcipiendum deum interiora preparat· naturalia reparat· gratuita recuperat· deo reconciliat· anglos letificat· merita multiplicat· demones fugat· carneȝ domat· ſpiritum roborat· celum impetrat. Habita ergo in prioribus domus diſtinctione diſtincteqȝ domus hic intente edificatione· nunc ſeruato ordine ⁊ ſm aug⁹· ſententiam in primo ſermone propoſitam: dicendū eſt de edificate domus mundatione· cui conuenienter deſeruit verbum propoſitum. In q̄ duo intelligimus: ſcilicet dei exhortationem ſcd̄o exhortationis ſpecificationem. Primū ibi· mundate· ſcd̄um ibi· domum dei. Occaſione huis mundationis tria per ordineȝ proſequamur. Primo de peccatorum offenſione· ſcd̄o de pene obligatione· tercio de peccatorum mundatione. De primo ſciendū ꝙ beatus Gregorius exponens verbum hieremie dicētis. Peccata noſtra dimiſerunt inter nos ⁊ deum dicit. Anima que peccauerit a deo ſe diuidit. Si autem peccata continuauerit a deo longe recedit: ſed ſi eandem continuitatem proſperitas ſequitur ⁊ nulla diſciplina· nulla diſcretionis increpatio· ad cor reuocat in diuiſione quantum inter ſe ⁊ deum fecit: etiam libellum repudij accipit· vt iam velut aliena derelicta faciat mala que vult· ⁊ ſubiungit. Unde neceſſe eſt vt peccantes quoſqȝ tanto conſideremus amplius miſeros: quanto eos conſpicimus in ſua culpa amplius ſine flagello derelictos. quia deſperatis egris medici quid popoſcerint dari precipiunt: ⁊ eis qui ad ſaluteȝ reduci poſſunt que appetunt dare cōtradicūt· ex qua repudiatiōe dei ⁊ anime ſequit̄ om̄e malum. que cuȝ nemo proſequi poſſit eo ꝙ de infinitis nō eſt dare ſcientiam· aliqua tm̄ mala ex his proſeq̄mur ⁋ Propter qd̄ ſciendum ꝙ ſepteȝ mala incurrimus ex peccatis que in ſe continent omne malum· ſcilicet omnium bonorum priuationem· meritorie vite mortificationem· omnium bonoruȝ operum fruſtrationem· vniuerſalis eccleſie ſeparationem· regni celeſtis excluſioneȝ· dei ⁊ omnium ſanctorum offenſionem ⁊ pene obligationem. Hec proſequentes per ordinem primo dicimus ꝙ cum peccatum committimus: om̄ia bona que vnqȝ fecim⁹ euaneſcunt· hinc Numeri dicitur. Dies priores irriti fiant quoniam polluta eſt ſanctificatio eius· iteȝ Ezechi· Si auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua ⁊ fecerit iniquitatem· nūquid viuet: omnes iuſticie eius quas fecit non erunt in memoria. Secūdo ex peccato commiſſo incurrimus meritorie vite mortificationeȝ· de quo dicitur Ezechie· xviij· Anima q̄ peccauerit ipſa morieṫ. Itē iaco· i· Peccatū cū cōſūmatū fuerit generat mortem· imo